

- ✓ concordanța cu programele și manualele școlare;
- ✓ resursele financiare de care se dispune pentru achiziționarea programelor cu licență;
- ✓ resursele tehnice disponibile (unele programe necesită, pentru instalare și utilizare, calculatoare performante).

Datorită îmbinării facilităților informatice oferite, software-urile muzicale încurajează elevul să învețe și să interacționeze cu informația.

Prin utilizarea acestor softuri și a Internetului, sunt activate toate stilurile de învățare (vizual, auditiv, tactil-kinestezic), asigurându-se astfel corespondența pentru orice tip de conținut.

Bibliografie

1. Anghel, C.V., *Conceptele de bază ale tehnologiei informaționale*, Timișoara, Mirton, 2011.
2. Logofătu, M.F., *Pedagogia învățământului primar și preșcolar. Instruire asistată de calculator*, 2008.
3. Logofătu, M. et al., *Tehnologia informației și a comunicațiilor în școala modernă*, București, Credis, 2003.
4. *Curriculum profil muzical-coral*, aprobat prin decizia nr.1 din 01.09.2016 a Consiliului Profesorat al Liceului Teoretic „Ion Creangă”, Chișinău 2016.

5. Chong, Eddy K.M., *Harnessing distributed musical expertise through edublogging*, *Australasian Journal of Educational Technology*, 2008, 24 (2), pp. 181-194.
6. <https://musescore.org/ro/musescore-2.0-face-scrierea-partiturilor-muzicale-simpl>
7. <http://ciprianpop.eu/joomla/index.php>

Abordări conceptuale și didactice ale fenomenului mass-media în sistemul educațional modern

L'approccio concettuale e didattico dei mass-media nel sistema educativo moderno

**Uliana Culea, lector universitar,
Catedra de filologie romanică,
Facultatea de Limbi și Literaturi
Străine,
UPS „Ion Creangă”, Chișinău**

Rezumat

Învățământul modern are ca scop să-i cultive studentului dorința de a se autodepăși printr-un efort continuu de învățare, să-i dezvolte capacitățile intelectuale necesare pentru rezolvarea problemelor de comunicare în diferite limbi străine. În secolul mass-mediei este absolut inevitabil ca instrumentele media și educația să interacționeze. Colaborarea dintre mass-media și educație a dat naștere unei pedagogii speciale, la nivel școlar, dar și unei mișcări strategice importante la nivel local și

internațional, la care au aderat cercetători, educatori, profesioniști media, care s-au regăsit în activitatea comună prin mass-media.

Cuvinte-cheie: noi tehnologii, mass-media, mesaje mediatice, multimedia, educație, didactică, competență comunicativă, competență digitală.

Riassunto

Lo scopo principale del sistema educativo moderno è di coltivare nello studente il desiderio di autosuperamento tramite l'apprendimento continuo, sviluppando le capacità intellettuali necessarie per poter risolvere i problemi di comunicazione in diverse lingue straniere. Nel secolo dei mass-media è assolutamente inevitabile l'integrazione degli strumenti mass-media e l'educazione. La collaborazione tramite mas-media e l'educazione ha posto le basi della pedagogia speciale, al livello scolastico, ma soprattutto degli input strategici importanti al livello locale e internazionale, ai quali hanno aderito ricercatori, educatori, professionisti dei media, che sono stati ritrovati nell'attività comune attraverso i media.

Parole-chiavi: nuovi tecnologie, mass-media, messaggi mediatice, multimedia, educazione, didattica, competenza comunicativa, competenza digitale.

Educația este constituită dintr-un ansamblu de activități realizate în vederea formării și dezvoltării însușirilor intelectuale, morale sau fizice ale studenților și chiar ale societății. Din această perspectivă, îi putem subsuma educației intervențiile organizate și sistemice care au ca rezultat modelarea personalității individului. Prin urmare, ambianța socioculturală poate influența formarea și dezvoltarea personalității umane fără profesor sau intenții educaționale explicite,

printr-o mare varietate de acțiuni deliberate sau nu, explicite sau implicite, sistemice sau nesistemice, extinzând sfera de cuprindere a educației.

Dinamismul vieții sociale face ca la structurarea trăsăturilor de personalitate ale studenților să contribuie o multitudine de factori cu influențe specifice: *familia, mediul universitar, organizațiile, mediul sociocultural, mass-media*, care se organizează în factori educogeni. În acest context, este mai mult decât elocventă afirmația lui Stanciu Stoian: „Legat într-un fel sau altul de societatea în care trăiește, omul se formează după chipul fiecărui individ (și personalitatea umană, în genere); viața nu reprezintă altceva decât un sistem de relații sociale concretizate prin trăirea omului într-o anumită societate concretă; într-un anumit sistem cultural, fiecare cultură generează un anumit tip de personalitate” [13, p. 132].

Învățământul, la general vorbind, nu formează personalități desăvârșite sub aspect intelectual sau moral; dimpotrivă, el are ca scop să-i cultive studentului dorința de a se autodepăși printr-un efort continuu de învățare, să-i dezvolte capacitățile intelectuale necesare pentru rezolvarea de probleme de comunicare în diferite limbi străine. În felul acesta, se conturează premisele unor atitudini și comportamente esențiale pentru realizarea educației

permanente, care presupune demersuri de reînnoire a cunoștințelor, de lărgire a orizontului cultural-comunicativ, de socializare secundară. Aceste demersuri l-ar conduce pe student spre o depășire a propriilor realizări comunicativ-discursive.

Pentru a se putea autoeduca, studentul trebuie să se folosească cu iscusință de mijloacele de socializare și culturalizare pe care societatea i le pune la dispoziție. Dintre acestea, mijloacele de comunicare de masă se disting ca importantă, pentru că oferă posibilități incontestabile de realizare a educației permanente, prin accesul la diferite tipuri de discursuri comunicative [12, pp. 173-181].

Mijloacele moderne de comunicare redimensionează relația omului cu lumea înconjurătoare, transformându-se în una din cele mai importante surse de formare a profilului spiritual al studentului. Apare, prin urmare, necesitatea de a considera aceste mijloace drept suporturi în educare. În plin proces de modernizare, instituțiile de învățământ sunt nevoite să integreze și să valorifice gama de produse oferite de industriile informaționale moderne. Astfel, produsele media sunt folosite din ce în ce mai des, chiar dacă nu suficient, ca auxiliare pedagogice, în special în predarea limbilor străine, prin dezvoltarea competențelor comunicative [4, pp. 122-137].

În mod sugestiv, termenul *mass-media* asociază cuvântul din limba latină *media* (mijloace) cu cel englezesc *mass* (*masă*, care, în contextul dat, desemnează un număr foarte mare de oameni). *Mass-media* reprezintă, în opinia lui Ion Albulescu, „suporturi sau instrumente tehnice care servesc la transmiterea în forme specifice a unor mesaje între profesioniști ai comunicării, reuniți în instituții sociale, și marele public, constituit într-un ansamblu de indivizi izolați” [1, p. 9].

Termenul poate fi extins asupra expresiilor sinonime cu el *mijloace de comunicare socială și tehnici de difuzare colectivă*. Importanța mass-mediei, ca factor care contribuie la educarea atât a tinerilor, cât și a adulților, este unanim recunoscută. În legătură cu acest subiect, Ioan Cerghit consideră că „[...] mass-media formează al patrulea mediu constant de viață al copilului, alături de cel familial, de cel școlar și de anturajul obișnuit de relații” [3, p. 39].

Mass-media nu se substituie instituțiilor de învățământ, însă influența sa este complexă, reprezentând un element fundamental în relația dintre student și mediul înconjurător.

Aportul educativ al mass-mediei se realizează prin transmiterea de informații, impunerea de valori, atitudini, modele comportamentale, însă, spre deosebire de instruire, care se realizează planificat în

sistemul clasic de învățământ, mijloacele de comunicare în masă oferă informații în mod spontan și difuz, transformându-se într-o formă de educație complementară, realizată în mod neinstituționalizat.

Importanța crescândă a mass-mediei în realizarea educației trebuie pusă pe seama capacității acesteia de a transmite în mod continuu un volum mare de informații către un public numeros și dispersat, de a modela opinii, concepții, atitudini de comunicare și comportamente.

Consumul de mesaje mediatice nu este considerat un mod de instruire și educare valoros și profund; totuși, el reprezintă o parte integrantă a procesului de lărgire continuă a orizontului intelectual al studentului, de dezvoltare a competențelor comunicative, mai ales a componentei discursive, deosebit de importante [2, p. 118].

În secolul mass-mediei este absolut inevitabil ca instrumentele media și educația să interacționeze. Dialogul s-a dovedit a fi suficient de anevoios, mai ales că fiecare se bucura de o diversitate tradițională. *Pe de o parte, educația* și, în particular, școala se bazează pe **obiectivitate**, având în spate o experiență consolidată [6, p. 6]; *pe de altă parte, media* stimulează **subiectivitatea**, bazându-se pe emoția și plăcerea momentului, fiind influențată de factori ideologici și economici [7, p. 12].

Colaborarea dintre mass-media și educație a dat naștere unei pedagogii speciale, la nivel școlar, dar și unei mișcări strategice importante la nivel local și internațional, la care au aderat cercetători, educatori, profesioniștii media, care s-au regăsit în activitatea comună prin mass-media [8, p. 15].

Schimbarea societății se fundamentează de acum pe informație și cunoaștere, ca resurse strategice; indivizii aparțin, vrând-nevrând, unei **network society** (societăți de tip rețea), comportamentele și sistemele sociale se complică, futuriștii consideră certă exclusivitatea inovațiilor de natură tehnologică în domeniul comunicării, care nu înlocuiesc formele sau instituțiile de tip comunicativ clasic (tradițional) cu cele de tip nou – multimedia –, acestea din urmă le absorb pe cele recente, performante, dând naștere, împreună, unei „strategii multimedia cu acoperire globală”.

Sistemul de învățământ este parte a societății, care, la rândul ei, se află într-o continuă evoluție și trebuie să se adapteze la modificările noilor tehnologii în diferite sectoare, fapt ce determină experimentarea noilor metodologii practice în didactică, odată cu progresul tehnologic, prin realizarea rezultatelor eficiente de transmitere a culturii prin intermediul noilor instrumente puse la dispoziția didacticii [10, pp. 9-15].

Prin intermediul noilor tehnologii (*new media*), sistemul de învățământ a reușit să coreleze și să integreze disciplinele de studiu. Multimedia este un instrument de maximă importanță; computerul și softurile raportate la acesta intervin în procesul de predare-învățare-evaluare, pentru a ajuta profesorul să construiască o rețea de conectori disciplinari ca răspuns la exigențele didacticii moderne [5, pp. 293-298].

Se știe că aplicarea instrumentelor media în didactică prezintă o serie de avantaje; este oportună atenționarea că utilizarea lor aduce modificări substanțiale în procesul de predare-învățare-evaluare, în relația student-profesor și în planificarea procesului învățării. Abordarea de către profesor a disciplinei pe care o predă în colaborare cu grupul de studenți căruia i se adresează a fost supusă unei modificări radicale. *Profesorul* a devenit **tutore, ghid, consultant** pentru cel ce învață; în timp ce un *profesor tradițional* are rolul de **lider** ce conduce studentul în procesul învățării, tutorele colaborează cu el, însoțindu-l în procesul învățării.

Utilizarea noilor tehnologii în didactică presupune formarea competenței digitale, bazată nu atât pe cunoștințe informatice, cât pe capacitatea de a descoperi potențialul didactic al noilor

media în activitatea curriculară și în procesul de studiu [11, pp. 124-178].

Mass-media se prezintă ca un instrument prețios pentru toți, chiar și pentru cei ce au un nivel înalt de pregătire instituționalizată și care în mod individual sunt capabili, prin intermediul suporturilor de lectură, de scriere și utilizarea dicționarelor online, să se perfecționeze.

Instrumentele mass-media sunt extrem de motivante pentru studenți; ele oferă resurse prin intermediul cărora pot fi valorificate, într-un cadru intelectual bine structurat, prin forme intuitive, empirice, imaginative, atât de răspândite printre tineri.

Astfel, mass-media poate fi utilizată de didactică în diverse moduri: ca o simplă mașină, prin intermediul căreia se predă sau care se utilizează în calitate de obiect al predării. În realitate, mass-media ar putea fi un mediu în care se gândește la formele și modalitățile de predare, conținuturile predării, modalitățile de învățare.

Mass-media îi permite studentului să se conecteze prin rețea cu lumea, să participe la activitățile lumii, să iasă din cadrul îngust în care s-ar putea afla. Prin intermediul didacticii multimedia, se reușește să se dea o nouă valoare obiectelor cunoașterii; prin intermediul conceptului virtual, se reușește a se acorda mai multă importanță realității. Mass-media permite anumite reflecții asupra dimensiunii

limbajului scris, a noilor medii de predare-învățare, o nouă relație între profesor și student, schimbarea sistemului școlastic.

Dacă este adevărată afirmația lui F. Torriani că viitorul va fi digital, atunci este bine să se facă o distincție între o evoluție culturală în sens digital și o evoluție culturală bazată pe modelele didacticii [14]. Internetul, de exemplu, oferă posibilitatea instruirii la distanță, a instruirii colective; mijloacele media permit a crea un autor comun, care, în același timp, își poate asuma rolul de tutor și de student. Din acest punct de vedere, noile tehnologii au o funcție din ce în ce mai activă, mai eficientă pentru învățare, ducându-i pe studenți la gândul că procesul schimbării le aparține și este dirijat de ei. Acest lucru însă poate crea problema incompatibilității lingvistice, comunicative. Din această perspectivă, ar fi neapărat nevoie de o relație tridimensională continuă între utilizatorii procesului de formare și de comunicare, care trebuie să se interpună între tehnologii și subiecții ce le accesează [9, p. 312].

Este evident că noile tehnologii aduc un nou tip de cunoaștere și un nou tip de predare și de profesionalism al profesorului. Am putea chiar afirma că în mass-media se pierde specificul oricărei materii de studiu și se creează o condiție nouă, în care profesorul, și mai puțin disciplina, este dator

să formeze competențe, cunoștințe, experiențe.

Bibliografie

1. Albușescu I. Educația și mass-media: comunicare și învățare în societatea informațională. Cluj-Napoca: Dacia, 2003.
2. Calvani A. Educazione, comunicazione e nuovi media. Torino: UTET, 2001.
3. Cerghit I. Mass-media și educația tineretului școlar. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1972.
4. Culea U. Impactul mass-media în predarea limbilor străine. În: Analele științifice ale doctoranzilor și competitorilor. Probleme actuale ale științelor umaniste, vol. X, Chișinău: UPS „Ion Creangă”, 2011, pp.122-137.
5. Culea U. Comunicarea multimedia la orele de limbă străină. În: Conferința de totalizare a muncii științifice și științifico-didactice a corpului profesoral-didactic pentru anul 2011. Probleme ale științelor socioumane și modernizării învățământului, vol. III, Chișinău: UPS „Ion Creangă”, 2012, pp. 293-298
6. Gonnet J. Educazione, formazione e media. Roma: Armando, 2001.
7. Jacquinet G. Appunti per la lettura del cinema e della televisione. Napoli: Editoriale scientifica, 1999.

8. Maragliano R. Manuale di didattica multimediale. Roma-Bari: Laterza, 1994.
9. Morcellini M., Abruzzese A. La città della comunicazione. Roma: SEAM, 1996.
10. Pantò E., Petrucco C. Internet per la didattica. Milano: Apogeo, 1998, pp. 9-15.
11. Porcelli G. Computer e Glottodidattica. Padova: Liviana, 1988, pp. 124-178.
12. Rossini Favretti R. Il computer nell'apprendimento e nell'auto-apprendimento linguistico. Bologna: Monduzzi, 1992, pp. 173-181.
13. Stoian S. Educație și societate. București: Editura Politică, 1971. 132 p.
14. Torriani F. Multimedialità e didattica. Torino, 1996.
<http://www.mediamente.rai.it/biblioteca/biblio.asp?id=341&tab=int> (vizitat la 08.02.2018).

Importanța pragmaticii pentru producerea limbajului în contexte sociale

L'importanza della pragmatica nell'uso sociale del linguaggio

**Uliana Culea, lector universitar,
Catedra de filologie romanică,
Facultatea de Limbi și Literaturi
Străine,
UPS „Ion Creangă”, Chișinău**

Rezumat

Noile tendințe în educație configurează emergența unui nou mod de producere a cunoașterii, care se bazează nu atât pe evoluția strictă din domeniul epistemologic, cât pe transformarea societății contemporane. Acest nou mod de producere a cunoașterii este de esență pragmatică, centrat pe *rezolvarea de probleme*, formarea socială, care se angajează nu doar pe criteriile tradiționale, de tip academic, ci și pe cele specifice practicii. Pragmatica stă la temelia unei concepții filosofice pentru care realitatea nu este ceva imuabil, static, închis, ci este proces, devenire, creație continuă, deci un curs de fapte în plină desfășurare.

Cuvinte-cheie: pragmatica, act de limbaj, context, performanță, enunț, discurs.

Riassunto

Le nuove tendenze nell'educazione configura l'emergenza di un nuovo modo di produrre conoscenze che si basa non tanto sulla rigorosa evoluzione del campo epistemologico, quanto sulla trasformazione della società contemporanea. Il nuovo modo di produrre conoscenze è essenzialmente pragmatico, rivolto al *risolvere del problema*, formazione sociale, che si impegna non solo sui criteri tradizionali, di tipo accademico, ma su quei specifici per la